

Qorti tal-Appell Kriminali

Onor. Imħallef Dr. Edwina Grima LL.D.

Appell Nru: 578/2020

Ir-Repubblika ta' Malta

Vs

Oreste Zammit

Illum, 31 ta' Mejju 2023

Il-Qorti,

Rat l-imputazzjonijiet dedotti kontra l-appellant, Oreste Zammit, detentur tal-karta tal-identita' Maltija bin-numru 735259(M), akkużat quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) talli f'dawn il-Gzejjer, fit-3 ta' Awwissu 2020 u/jew fis-snin ta' qabel din id-data, b'diversi atti magħmulin, ukoll jekk fi żminijiet differenti, jiksru l-istess dispożizzjoni tal-liġi u jkunu ġew magħmula b'rizoluzzjoni waħda:

1. Ghamel atti ta' *money laundering* billi:-

i) Ikkonverta jew ittrasferixxa propjeta' meta kien jaf jew jissuspetta li dik il-propjeta' kienet direttament jew indirettament inkisbet, jew mir-rikavat ta' attivita' kriminali jew minn att ta' parteċipazzjoni f'attivita' kriminali, għall-iskop ta' jew skopijiet ta' habi jew wiri haġa b'ohra tal-origini tal-propjeta' jew ta' għoti ta' għajnuna lil xi persuna jew persuni involuti jew konċernati f'attivita' kriminali;

ii) Heba jew wera haġa b'ohra tal-vera xorta, provvenjenza, lok, dispożizzjoni, moviment ta' jeddijiet rigward, fi jew fuq propjeta', meta kien jaf jew

jissuspetta li dik il-propjetà` kienet inkisbet direttament jew indirettament minn attività` kriminali jew minn att jew atti ta' parteċipazzjoni f' attività` kriminali;

iii) Akkwista, ippussesa jew uża propjetà` meta kien jaf jew jissuspetta li l-istess propjetà` kienet inkisbet jew oriġinat direttament jew indirettament minn attività` kriminali jew minn att jew atti ta' parteċipazzjoni f' attività` kriminali;

iv) Bir-ritensjoni mingħajr skuża raġonevoli ta' propjetà` meta kien jaf jew jissuspetta li l-istess propjetà` kienet inkisbet jew oriġinat direttament jew indirettament minn attività` kriminali jew minn att jew atti ta' parteċipazzjoni f' attività` kriminali;

v) Ittenta jagħmel l-ħwejjeġ jew attivitajiet illegali fuq imsemmija;

vi) Agixxa bħala komplici fit-tifsir tal-Artikolu 42 tal-Kodiċi Kriminali rigward xi waħda mill-ħwejjeġ jew attivitajiet definiti fis-sub-paragrafi (i), (ii), (iii), (iv) u (v) ta' hawn fuq;

u dan bi ksur tal-Artikolu 3 tal-Att kontra l-Money Laundering (Kap. 373 tal-Liġijiet ta' Malta), u l-Artikolu 18 tal-Kodiċi Kriminali (Kap. 9 tal-Liġijiet ta' Malta);

2. Talli approprja ruħu billi dawwar bi profitt għalih jew għal persuna/i oħra is-somma ta' aktar minn ħamest elef euro (€5000) liema flus ġew fdati jew ikkunsinnati lilu taħt titolu illi jgħib miegħu l-obbligu tar-radd tal-ħaġa jew li jsir użu minnha speċifikat minħabba l-professjoni, industrija, kummerċ, amministrazzjoni, kariga jew servizz tiegħu, jew minħabba depożitu neċessarju, għad-dannu ta' Joseph Bugeja u/jew l-kumpaniji 'Bugeja Enterprises Limited', 'The Wholesaler BEL Group Limited' u 'M&J Properties Limited', u dan bi ksur tal-Artikoli 18, 293, 294 u 310 (1)(a) tal-Kodiċi Kriminali (Kap. 9 tal-Liġijiet ta' Malta);

3. Talli bħala uffiċjal jew impjegat pubbliku illi, għal xi vantaġġ privat tiegħu, għamel użu ħazin minn flejjes tal-Gvern jew tal-privat, karti ta' kreditu jew dokumenti, titoli, atti jew ħwejjeġ mobbli, illi jkunu ġew fdati lilu minħabba l-kariga jew impjeg tiegħu, jew seraqhom dan bi ksur ta' l-Artikolu 127(1) tal-Kodiċi Kriminali (Kap. 9 tal-Liġijiet ta' Malta);

4. Talli ikkommetta talli reati, filwaqt li kien uffiċjal jew impjegat pubbliku, b'hekk sar ħati ta' reat li hu kellu jissorvelja biex ma jsirx jew li minħabba l-kariga tiegħu kellu d-dmir li jimpedixxi, u dan bi ksur tal-Artikolu 141 tal-Kodiċi Kriminali (Kap. 9 tal-Liġijiet ta' Malta).

Fuq talba tal-Kontrollur tad-Dwana

5. Talli xjentement kellu fil-pussess tiegħu u/jew laqa' għandu, zamm kif ukoll kellu b'xi mod x'jaqsam fil-garr, twarrib, ħabi jew depożit ta' nbid u xorb alkoħoliku bla dazju, u dan bil-ħsieb li jiġi ffrodat il-Gvern minn Dazju u Taxxa li jkun imiss jithallas fuqhom jew biex tinheles xi limitazzjoni tad-

Dwana dwar dan ix-xorb u dan bi ksur tal-Artikolu 18 tal-Kodiċi Kriminali (Kap.9 tal-Liġijiet ta' Malta), l-Artikoli 60 (1) (b) (k), 62 (f) (g) (h) (i), paragrafu (b) tal-proviso tal-Artikolu 62 tal-Ordinanza tad-Dwana (Kap. 37 tal-Liġijiet ta' Malta) u kif ukoll Artikoli 16 (1) (j), 17 (1) (a) (d), Regolament 13 tat-Taqsima B fis-Sitt Skeda u Regolament 13 tat-Taqsima F fis-Sitt skeda tal-Att dwar Dazju tas-Sisa (Kap. 382 tal-Liġijiet ta' Malta).

Il-Qorti giet mitluba sabiex tissekwestra f'idejn terzi persuni b'mod ġenerali l-flejjes u l-propjetà' mobbli jew immobbli kollha li jkunu dovuti lil jew ikunu jmissu lill-akkużat jew huma propjetà` tagħhom, kif ukoll sabiex il-Qorti tipprojbixxi lill-akkużat milli jittrasferixxi jew xort' oħra jiddisponi minn xi propjetà' mobbli jew immobbli, ai termini tal-Artikolu 23A tal-Kodiċi Kriminali, Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta, u kif ukoll ai termini tal-Artikolu 5 tal-Att Kontra Money Laundering, Kapitolu 373 tal-Liġijiet ta' Malta. *Inoltre*, il-Qorti giet mitluba li f'każ ta' htija barra milli tapplika l-piena skond il-liġi tordna lill-imputat jhallas l-ispejjeż li għandhom x'jaqsmu mal-ħatra tal-esperti skond l-Artikolu 533 (1) tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta.

Il-Qorti giet mitluba sabiex fil-każ ta' htija, hija tordna ukoll l-interdizzjoni skond l-Artikoli 119 u 140 tal-Kap. 9 tal-Liġijiet ta' Malta. Ukoll, il-Qorti giet mitluba sabiex fil-każ ta' htija, barra li tinfliggi l-pieni stabbiliti mill-Liġi, tordna wkoll il-konfiska tal-oġġetti kollha esibiti.

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bhala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali tat-28 ta' Novembru 2022, fejn il-Qorti, wara li rat l-Artikolu 3 tal-Att Kontra Money Laundering, Kapitolu 373 tal-Liġijiet ta' Malta, l-artikoli 17, 18, 31, 141, 127(1), 293, 294 u 310(1)(a) tal-Kodiċi Kriminali, Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta, l-artikoli 60(1)(b)(k), 62(f)(g)(h)(i), paragrafu (b) tal-proviso tal-artikolu 62 tal-Ordinanza tad-Dwana, Kapitolu 37 tal-Liġijiet ta' Malta, fl-artikoli 16(1)(j), 17(1)(a)(d), tar-regolament 13 tat-Taqsima B fis-Sitt Skeda, tar-regolament 13 tat-Taqsima F fis-Sitt Skeda tal-Att dwar Dazju tas-Sisa, Kapitolu 382 tal-Liġijiet ta' Malta, sabet lill-imputat hati tal-imputazzjonijiet kollha miġjuba fil-konfront tiegħu, u kkundanatu għal tlett (3) snin priġunerija w multa ta' mija w għaxart elef Ewro (€110,000). *Inoltre`* ai termini tal-Artikoli 23B(1) u 23Ċ tal-Kodiċi Kriminali, Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta, il-Qorti ordnat li l-ammont ta' tmien mija w tletin elf, mija tlieta w disgħin ewro (€830,193) rappreżentanti r-rikavat, jiġi konfiskat favur il-Gvern ta' Malta. Ukoll, bl-applikazzjoni tal-Artikoli 23B(2) u 23Ċ(4) tal-Kodiċi Kriminali Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta, f'każ li r-rikavat li jkun ġej mir-reat ikun ġie mberbaq, jew għal xi raġuni oħra li tkun ma jkunx possibbli li jiġi identifikat u

konfiskat kull tali rikavat, jew li tiġi ordnata l-konfiska ta' dik il-proprjetà li jkollha l-valur tagħha jikkorrispondi għall-valur ta' dak ir-rikavat, l-imputat għandu jhallas multa ta' tmien mija w tletin elf, mija tlieta w disgħin ewro (€830,193) li tekwiwali għall-ammont tar-rikavat mir-reat. Dik il-multa tkun tista' tiġi rkuprata bħala dejn ċivili w is-sentenza tal-Qorti tkun tikkostitwixxi titolu eżekuttiv għall-finijiet u l-effetti kollha tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili. Din is-somma ta' tmien mija w tletin elf, mija tlieta w disgħin ewro (€830,193) tirrappreżenta b' mod konservattiv ferm il-valur tar-rikavat generat mir-reati li qed tinstab htija dwarhom. Inoltre, il-Qorti ordnat il-konfiska favur il-Gvern ta' Malta tal-propjetà mobbli w immobbli tal-imputat kif stipulat fl-Artikolu 3(5) tal-Kap 373 tal-Ligijiet ta' Malta kif ukoll bl-artikoli 23B u 23Ċ tal-Kodiċi Kriminali, Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta w fl-Artikolu 22(3A)(b)(d)(7) tal-Ordinanza dwar il-Mediċini Perikolużi, Kapitolu 101 tal-Ligijiet ta' Malta kif reż applikabbli bl-Artikolu 3(7) tal-Att kontra l-Money Laundering, Kapitolu 373 tal-Ligijiet ta' Malta. Ukoll, bl-applikazzjoni ta' l-Artikolu 533 tal-Kodiċi Kriminali, Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta, il-Qorti ordnat lill-ħati jhallas l-ammont ta' €3,102.89c rappreżentanti spejjez peritali. Finalment, ai termini tal-Artikolu 412D tal-Kodiċi Kriminali, u fuq talba tal-imputat stess, il-Qorti harġet ordni ta' trattament sabiex l-imputat jingħata l-għajnuna kollha meħtieġa biex jegħleb il-vizzju tal-logħob li wasslu għall-inkarċerazzjoni, inkluż għajnuna psikologika.

Rat ir-rikors tal-appellant, ippreżentat fl-14 ta' Diċembru 2022, fejn talab lil din l-Qorti tikkonferma s-sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali per Maġistrat Dr D. Frendo Dimech tat-28 ta' Novembru 2022 fejn l-imputat ġie misjub ħati u kkundanat għal prigunerija effettiva għall-perijodu ta' tlett snin kif ukoll il-ħlas ta' multa ta' mija u għaxar t'elef Ewro u tħassar dik il-parti tas-sentenza kwantu:

- (a) Sabitu ħati tar-reati kontemplati ai termini tal-Artikoli 23B(1) u 23Ċ tal-Kodiċi Kriminali, Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta, fejn ordnat li l-ammont ta' tmien mija w tletin Ewro rappreżentanti r-rikavat, jiġi konfiskat favur il-Gvern ta' Malta, u bl-applikazzjoni tal-Artikoli 23B(2) u 23Ċ(4) tal-Kodiċi Kriminali, Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta, f'kaz li r-rikavat li jkun ġej mir-reat ikun ġie

mberbaq, jew għal xi raġuni oħra li tkun ma jkunx possibbli li jiġi identifikat u konfiskat kull tali rikavat, jew li tiġi ordnata l-konfiska ta' dik il-propjeta' li jkollha l-valur tagħha jikkorrispondi għall-valur ta' dak ir-rikavat, l-imputat għandu jhallas multa ta' tmien mija u tletin elf, mija, tlieta u disghin ewro li tekwiwali għall-ammont tar-rikavat mir-reat u li dik il-multu tkun tista' tiġi rkuprata bħala dejn ċivili u is-sentenza tal-Qorti tkun tikostitwixxi titolu eżekuttiv għall-finijiet u l-effetti kollha tal-Kodiċi ta' Organizazzjoni u Proċedura Ċivili;

- (b) Ordnat il-konfiska favur il-Gvern ta' Malta tal-propjeta' mobbli u immobbli tal-imputat kif stipulat fl-Artikolu 3(5) tal-Kap. 373 tal-Liġijiet ta' Malta kif ukoll bl-artikoli 23B u 23Ċ tal-Kodiċi Kriminali, Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta w fl-Artikolu 22(3A)(b)(d)(7) tal-Ordinanza dwar il-Mediċini Perikolużi, Kapitolu 101 tal-Liġijiet ta' Malta kif rez applikabbli bl-Artikolu 3(7) tal-Att kontra l-Money Laundering, Kapitolu 373 tal-Liġijiet ta' Malta;
- (c) U bl-applikazzjoni ta' l-Artikolu 533 tal-Kodiċi Kriminali, Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta, l-ordni li l-hati jhallas l-ammont ta' €3,102.89c rappreżentanti spejjeż peritali;

U konsegwentement tilliberah minn kull piena u htija skond il-Liġi, u f'kaz li din l-Qorti joghġobha tikkonferma s-sentenza appellata, l-esponenti jitlob li tiġi mposta piena aktar ekwa u ġusta għal każ odjern.

Rat l-atti u d-dokumenti kollha.

Rat il-fedina penali aġġornata tal-appellant eżebita mill-Prosekuzzjoni fuq ordni tal-Qorti.

Semgħet trattazzjoni.

Ikkunsidrat:

Illi qabel kull konsiderazzjoni dwar l-aggravji imqanqla mill-appellant, il-Qorti ma tistax ma tosservax illi t-talba kontenuta fir-rikors ta' l-appell hija kemmxejn kontradittorja. Dan għaliex, għalkemm l-appellant fl-ewwel parti tat-talba jitlob lil Qorti tikkonferma dik il-parti tas-sentenza appellata fejn huwa kien misjub hati tal-imputazzjonijiet miġjuba kontra tiegħu, u jindika ukoll fid-dettall f'liema sens huwa qiegħed jitlob riforma fis-sentenza ta' l-Ewwel Qorti, imbagħad finalment fl-aħhar parti tat-talba jitlob illi huwa jiġi lliberat minn kull htija u piena. Illi dan magħdud, minn qari tal-aggravji, kif ingħad, huwa evidenti illi dak li qed ifittex biex jattakka l-

appellant, fis-sentenza appellata, huwa unikament marbut ma' dik il-parti fejn l-Ewwel Qorti ordnat il-konfiska tar-rikavat ġej mir-reat u tal-proprjeta' tiegħu kollha mobbli u immobbli, u finalment dik il-parti fejn huwa kien ikkundannat iħallas l-ispejjeż peritali inkorsi matul il-proċeduri stitwiti kontra tiegħu. L-appellant ma jressaq ebda aggravju fir-rigward tal-mertu, u għaldaqstant ċertament li dina l-Qorti ma tistax tgħaddi biex tilliberah mill-akkuzi miġjuba kontrih. Dan qed jingħad ukoll in vista tal-ammissjoni nkondizzjonata registrata minnu quddiem l-Ewwel Qorti, il-validita' ta' liema qatt ma ġiet attakata jew ikkontestata minnu.

Illi fil-lanjanzi imressaq mill-appellant diretti lejn is-sentenza appellata, fl-ewwel lok, jilmenta li l-Ewwel Qorti erogat piena oneruża ferm fil-konfront tiegħu, liema piena ma kenitx in linja mal-patteġġjament milhuq mill-Prosekuzzjoni u d-Difiża fid-dawl tal-ammissjoni registrata minnu. Dan wassal sabiex in-natura tal-piena nbiddlet radikalment u għalhekk, fil-fehma tiegħu, tbiegħdet mhux bi ftit mill-ftehim patteġġjat fit-termini ta' l-artikolu 392A(5) tal-Kodiċi Kriminali.

Illi minn eżami tal-atti proċesswali jirriżulta illi fis-seduta tat-08 ta' Novembru 2022, miżmuma quddiem l-Ewwel Qorti, l-appellant irregistra ammissjoni għall-imputazzjonijiet kollha miġjuba fil-konfront tiegħu, u dan wara li kien ipprezentat rikors kongunt bejn il-Prosekuzzjoni u id-Difiża fit-termini ta' l-artikolu 392A(5) tal-Kodiċi Kriminali, bl-Artikolu 392A(7) jipprovdi illi -

Jekk il-qorti tkun sodisfatta li s-sanzjoni jew il-miżura, jew il-kombinazzjoni ta' sanzjonijiet u miżuri, mitluba kif provdut fis-subartikolu preċedenti jkun tali li kien ikun legittimu illi hija timponi mas-sejbien ta' htija għar-reat li dwaru l-imputat ikun ammetta l-htija, u ma jkollhiex għaliex tordna li jitkompla l-każ skont dak imsemmi fis-subartikolu (3) jew għal xi raġuni oħra li tiċhad it-talba, u wara li tispjega lill-imputat bi kliem ċar x'ikunu l-konsegwenzi tat-talba tiegħu, il-qorti għandha, meta ssir l-ammissjoni ta' htija tal-imputat, tgħaddi biex tagħti s-sentenza lilha indikata mill-partijiet fejn tiddikjara fid-deċiżjoni tagħha li s-sentenza li tkun qegħda tingħata tkun qegħda hekk tiġi mogħtija fuq talba tal-partijiet. (enfazi ta' dina l-Qorti)

Illi l-patteġġjament milhuq kif rifless fir-rikors kongunt ipprezentat fit-08 ta' Novembru 2022 jaqra hekk:

“Illi l-esponenti konguntivament, filwaqt li jiddikjaraw li qegħdin jaqblu fit-termini ta’l-artikolu 392A(5) tal-Kodiċi Kriminali, umilment jitolbu lil din l-Onorabbli Qorti illi fl-eventwalita’ li jkun hemm ammissjoni da parti tal-akkuzat Oreste Zammit għall-imputazzjonijiet dedotti kontrieh, il-piena li għandha tiġi nflitta fuqu minn din l-Onorabbli Qorti għandha tkun waħda ta’ tlett snin prigunerija effettiva flimkien ma’ multa ta’ mija u għaxart elef ewro (€110,000) u dan oltre kwalsiasi sanzjoni u/jew konsegwenza oħra tassattiva għad-dikjarazzjoni ta’ sejbien ta’ htija ai termini tal-Kapitolu 9 u l-Kap.373 tal-Liġijiet ta’ Malta.”

Illi mill-verbal tas-seduta tat-08 ta’ Novembru 2022, jidher illi l-appellant ngħata żmien biex jerga’ jahseb fuq l-ammissjoni minnu reġistrata, u dan wara li l-Ewwel Qorti spjegatlu l-konsegwenzi ta’ tali ammissjoni, u wara li tatu żmien ukoll jikkonsulta ma’l-avukat tiegħu. Issa għalkemm wara dan l-Ewwel Qorti iddifferiet il-kawża għas-sentenza għall-21 ta’ Novembru 2022, madanakollu dakinhar ma għaddietx għal prolazzjoni tas-sentenza, iżda hasset li kellha għal darb’oħra tispjega lill-appellant il-konsegwenzi ta’ dak miftiehem fil-pattegġjament milhuq bejnu u bejn l-Avukat Ġenerali. Jaqra hekk il-verbal tal-21 ta’ Novembru 2022.

Il-Qorti reġgħet spjegat lill-imputat l-konsegwenzi tal-pattegġjament milhuq mal-Avukat Ġenerali. Semgħet ukoll lill-partijiet u senjatament lil Dr. Farrugia Sacco fir-rigward tal-multa imposta bl-istess pattegġjament fejn gie dikjarat li qed jiġi mifhum eżattament dak il-pattegġjament xi jfisser għall-imputat.

Wara dan l-imputat reġa’ tenna l-ammissjoni tiegħu.

Mill-verbal tat-28 ta’ Novembru 2022, qabel ma’ l-Ewwel Qorti għaddiet sabiex tippronunzja s-sentenza, hasset li kellha, għal darb’oħra, tispjega lill-appellant il-konsegwenzi ta’l-ammissjoni tiegħu u allura jekk kienx qed jifhem il-piena konsegwenzjali għal dik l-ammissjoni. Ighid hekk dan il-verbal:

Qabel ma pprosegwit il-kawża bl-għoti tas-sentenza, il-Qorti għal darb’oħra qed tistaqsi lill-imputat tramite d-difensur tiegħu jekk fehembx għal kollox u b’mod komplet il-pattegġjament minnu milhuq mal-Avukat Ġenerali u cioe’ il-piena, il-multa, il-konsegwenzi tassattivi ta’ konfiska tar-rikavat u l-ispejjez relattivi, kif indikat fir-rikors kongunt.

Illi d-difensur tal-appellant wara din it-twissija mill-Ewwel Qorti talab posponiment sabiex jikkonsulta mal-appellant. Dan sar fl-12:20 ta’ wara nofs in-nhar kif jidher

verbalizzat. Il-kawża reġgħet issejthet fl-12:50 fejn l-appellant, permezz tad-difensur tiegħu, ikkonferma għal darb'ohra illi huwa kien qed jifhem il-konsegwenzi kollha tal-patteggjament, inkluż allura il-konsegwenzi tassattivi tal-konfiska tar-rikavat u l-kap ta'l-ispejjeż. Wara dan l-Ewwel Qorti għaddiet għas-sentenza.

Illi minn qari ta' dan l-*iter* processwali huwa evidenti illi l-Ewwel Qorti għal diversi drabi spjegat lill-appellant x'kienu il-konsegwenzi ferm onerużi tal-ammissjoni tiegħu u allura fehmieta għal darba, darbtejn, tlieta x'kienet in-natura tal-patteggjament milhuq ma'l-Avukat Ġenerali li allura ma kenitx biss tinkludi l-piena restrittiva tal-liberta' u l-multa ta' €110,000, iżda ukoll s-sanzjonijiet konsegwenzjali għal tali ammissjoni li jinkludu b'mod tassattiv il-konfiska tar-rikavat ġej mir-reat u l-kundanna għal hlas tal-kap ta'l-ispejjeż li allura ma humiex inkorporati, kif donnu tippretendi id-difiza, fil-multa inflitta.

Illi allura l-Qorti tistqarr mingħajr tlaqliq illi dan l-appell jirrażenta il-fieragħ u dan għaliex l-appellant kellu jkun jaf ben tajjeb x'konsegwenzi kien hemm għall-ammissjoni tiegħu u t-termini tal-patteggjament milhuq mal-Avukat Ġenerali, tant illi tul dan il-proċess kien dejjem assistit mid-difensur tiegħu. Dan ifisser illi hekk kif huwa irregistra l-ammissjoni tiegħu u kkonferma l-istess għal iktar minn darba, anke wara diversi twissijiet mill-Qorti, l-appellant assumma ir-responsabbilta' għal dik l-ammissjoni u kwindi issottometta ruħu għal kwalsiasi piena illi l-Qorti għogobha tagħti fil-konfront tiegħu, għalkemm f'dan il-każ kien hemm patteggjament dwar l-istess.

Illi l-ilment ta'l-appellant fl-aggravji minnu ntentati huma diretti lejn is-sanzjonijiet konsegwenzjali għal sejbien ta' htija għar-reati lilu addebitati, liema sanzjonijiet huwa aderixxa ruħu għalihom hekk kif iddikjarat fir-rikors ipprezentat quddiem l-Ewwel Qorti fit-termini ta'l-artikolu 392A(5) tal-Kodiċi Kriminali, meta apparti l-piena miftiehma għar-reati li dwarhom kien ġie mixli, huwa aċċetta li jiġi kkundannat għal **“kwalsiasi sanzjoni u/jew konsegwenza ohra tassattiva għad-dikjarazzjoni ta' sejbien ta' htija ai termini tal-Kapitolu 9 u tal-Kap. 373 tal-Liġijiet ta' Malta”**.

Illi dawn is-sanzjonijiet, li huma tassattivi, jinsabu enkapsolati fl-artikolu 23Ċ tal-Kodiċi Kriminali u l-artikolu 5 tal-Kapitolu 373 tal-Liġijiet ta' Malta, li t-tnejn jagħmlu ukoll referenza għas-sanzjonijiet imfassla fl-artikoli 22(3A)(b)(d) u (7) tal-Kapitolu 101 tal-Liġijiet ta' Malta *mutatis mutandis*. Illi dawn id-disposizzjonijiet tal-liġi jimponu fuq il-Qorti sabiex tassattivament, f'każ ta' kundanna, tgħaddi għal konfiska tar-rikavat derivanti mir-reat, kif ukoll tal-assi mobbli u immobbli tal-persuna misjuba hatja.

Issa l-Ewwel Qorti iddeċidiet hekk dwar dawn is-sanzjonijiet konsegwenzjali għas-sejbien ta' htija:

Inoltre` ai termini tal-Artikoli 23B(1) u 23Ċ tal-Kodiċi Kriminali, Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta, tordna li l-ammont ta' tmien mija w tletin elf, mija tlieta w disghin ewro (€830,193) rappreżentanti r-rikavat, jiġi konfiskat favur il-Gvern ta' Malta.

Bl-applikazzjoni tal-Artikoli 23B(2) u 23Ċ(4) tal-Kodiċi Kriminali Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta, f'każ li r-rikavat li jkun ġej mir-reat ikun ġie mberbaq, jew għal xi raġuni oħra li tkun ma jkunx possibbli li jiġi identifikat u konfiskat kull tali rikavat, jew li tiġi ordnata l-konfiska ta' dik il-proprjetà li jkollha l-valur tagħha jikkorrispondi għall-valur ta' dak ir-rikavat, l-imputat għandu jhallas multa ta' tmien mija w tletin elf, mija tlieta w disghin ewro (€830,193) li tekwivali għall-ammont tar-rikavat mir-reat.

Dik il-multa tkun tista' tiġi rkuprata bhala dejn ċivili w is-sentenza tal-Qorti tkun tikkostitwixxi titolu eżekuttiv għall-finijiet u l-effetti kollha tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili.

Din is-somma ta' tmien mija w tletin elf, mija tlieta w disghin ewro (€830,193) tirrapreżenta b'mod konservattiv ferm il-valur tar-rikavat generat mir-reati li qed tinstab htija dwarhom. Fil-fatt, kif jixhed l-Awditur espert Antoine Borg u kif rifless fir-rapport tiegħu, jirrizulta li ma dawn il-flejjes hemm ammont addizzjonali ta' tlett mija, tlieta w tletin elf erba' mija sebgha w sebghin ewro (€333,477) li hi d-differenza bejn l-ammont depożitat fil-banek u dak li nħareġ mill-banek. Madanakollu dwar dan l-ammont Borg jesprimi tħassib li din id-diskrepanza setgħet tkun attribwibbli li kien hemm bilanċ pożittiv fil-bidu tas-snin koperti mill-eżercizzju minnu magħmul li però ma kienux dettaljati fl-informazzjoni disponibbli għall-espert. Għaldaqstant kunsidrat li kull dubbju jrid imur għaf-favur tal-imputat, dan l-ammont addizzjonali mhux qed jiġi komputat mas-somma tar-rikavat.

Inoltre` tordna l-konfiska favur il-Gvern ta' Malta tal-propjeta` mobbli w immobbli tal-imputat kif stipulat fl-Artikolu 3(5) tal-Kap 373 tal-Ligijiet ta' Malta kif ukoll bl-artikoli 23B u 23C tal-Kodiċi Kriminali, Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta w fl-Artikolu 22(3A)(b)(d)(7) tal-Ordinanza dwar il-Mediċini Perikolużi, Kapitolu 101 tal-Ligijiet ta' Malta kif rez applikabbli bl-Artikolu 3(7) tal-Att kontra l-Money Laundering, Kapitolu 373 tal-Ligijiet ta' Malta.

Bl-applikazzjoni ta' l-Artikolu 533 tal-Kodiċi Kriminali, Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta, qegħda tordna lill-hati jhallas l-ammont ta' €3,102.89c rappreżentanti spejjez peritali.

Illi l-appellant jilmenta fit-tieni aggravju minnu vventilat dwar il-konfiska magħmula mill-Ewwel Qorti tas-somma ta' tmien mija u tletin elf, mija, tlieta u disghin ewro (€830,193) meta huwa tal-fehma illi tali ammont ma jirrizulta minn imkien mill-atti u li dak li tenna l-espert Antoine Borg fir-rigward tal-qliegħ li l-appellant għamel mir-reati minnu kommessi, kienet merament osservazzjoni u għalhekk l-Ewwel Qorti kienet zbaljata meta mxiet fuq dina l-istess cifra kif indikata minn dan l-espert.

Illi minn eżami tal-atti jirrizulta illi Antoine Borg inhatar bhala espert tal-Qorti b'digriet tat-12 ta' April 2021 u dan *"sabiex janalizzza l-atti u jiehu f'idejh dak li jidhirli relevanti biex jespleta l-inkarigu tiegħu. Jagħti overview komprensiva tad-dhul tal-imputat, janalizzza l-kontijiet u kwalunkwe assi finanzjarji oħra bil-għan li jigi stabbilit il-money trail kif ukoll kwalunkwe informazzjoni ulterjuri dwar il-provenjenza u trasferimenti ta' flejjes u dan għal perijodu bejn l-2010 u l-2020."*

Illi l-espert jikkonkludi hekk mill-analizi minnu magħmula:-

- 1. Meta wiehed jikkumpara id-dhul kif iddikjarat lill-kummissarju tat-taxxa u dhul iehor, u cioe l-ammont ta' Sitt Mija u Wiehed u Erbgħin Elf, Mija u Seba Ewro (€641,107) mal-ammont iddepositat fil-bank (ara izjed il-fuq għal-eċċezzjonijiet ta' flus kontanti possibilment miġbuda qabel mill-istess kontijiet, u anki dhul minn impjeg mhux inkluz), li jammonta għal miljun, erba mija u wiehed u sebgħin elf, u tlett mitt Ewro (€1,471,300) - huwa stmat illi hemm differenza fejn l-ammont iddepożitat jeċċedi dak li inqala mis-Sur Zammit, b'tmien mija u tletin elf, mija u tlieta u disghin Ewro (€830,193).**
- 2. Meta wiehed jikkumpara l-ammont iddepożitat ma' dak maħruġ mill-bank, hekk kif iddetaljati f'Anness A u B, rispettivament, jirrizulta li hemm**

differenza fejn l-ammont mahruġ mill-bank huwa Tlett Mija u Tlieta u Tletin Ewro, Erbgħa Mija u Sebgha u Sebghin Ewro (€333,477) izjed mill-ammont iddepozitat. Dan jista' jkun attribwibbli għall-fatt illi seta' kien hemm bilanċ posittiv fil-bidu tas-snin koperti minn dan l-ezercizzju, li pero mhux dettaljati fl-informazzjoni disponibbli għall-espert almenu sa dan l-istadju. Possibilita oħra hija illi l-espert ingħata xi informazzjoni li setgħet kienet nieqsa fir-rigward tad-depositi li saru mis-Sur Zammit.

Illi l-espert tal-Qorti għalhekk jikkonkludi illi l-ammont ta' €830,193 jirrappreżenta ġid li huwa sproporzjonat mal qliegħ tal-appellant. Issa fir-reat tal-ħasil tal-flus meta l-Prosekuzzjoni iġġib prova li l-imputat ma tax spjegazzjoni raġonevoli dwar il-provenjenza leċita tal-flejjes fil-pussess tiegħu, hemmhekk l-oneru tal-prova jinqaleb fuq l-istess imputat u jinkombi imbagħad fuqu illi jressaq il-provi dwar is-sors legittimu tal-flejjes jew proprjeta' misjuba f'ismu. Fil-proċeduri odjerna, ma tressqet l-ebda prova mill-appellant sabiex juri l-provenjenza tal-ammont ta' flus indikat mill-espert tal-Qorti bhala ammont li ma kienx hemm spjegazzjoni raġjonevoli għas-sors tagħhom. Għaladarba dina l-prova ma tressqitx, l-Ewwel Qorti gustament strahet fuq il-konkluzzjoni miħuqa mill-espert Antoine Borg, li *del resto* kien ammont konservattiv tenut kont illi l-Prosekuzzjoni kienet qed tallega illi l-ammont ta' flus derivanti minn sorsi illegittimi kien ilaħħaq aktar minn miljun ewro. Dan ifisser illi l-aggravji ntentati mill-appellant ma humiex imsejsa fuq dak li tipprovdi l-liġi u lanqas fuq il-provi li hemm fl-atti.

Illi ġie ippruvat illi l-appellant kellu l-vizzju tal-logħob tal-azzard, vizzju li kien iwassal sabiex huwa jberbaq ammonti kbar ta' flejjes li kif jirrizulta mill-provi jlaħħqu 'il fuq minn miljun ewro. Illi dan l-infiq minn naħa tal-appellant kien jistona ferm mal-qliegħ legittimu minnu dikjarat. L-appellant fis-snin indikati fl-akkuza kien impjegat bhala uffiċjal pubbliku, l-ewwel mad-Dipartiment tat-Taxxa u wara mad-Dipartiment tad-Dwana. Kien jagħmel xi xogħol fuq bażi *part-time* ta' *book-keeping*, liema xogħol, iżda, ma jidhirx illi kien jirrendielu xi ammonti ta' flejjes kbar. Dan kollu kien ikkonstata mill-espert Borg fir-rapport tiegħu. Issa, kif ingħad, kemm l-Artikolu 23B(1) tal-Kodiċi Kriminali kif ukoll l-artikolu 3 tal-Kapitolu 373 jikkontemplaw il-konfiska tassattiva. L-artikolu 23B jaqra hekk -

Mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet tal-artikolu 23 il-qorti għandha, b'żieda ma' kull kastig li jista' jingħata b'sentenza min jinsab haġi ta' reat rilevanti u b'żieda ma' kull penali li jista' jehel korp magħqud taħt id-dispożizzjonijiet tal-artikolu 121D, tordna l-konfiska favur il-Gvern tar-rikavat li jiġi mir-reat jew ta' dik il-proprjetà li l-valur tagħha jkun jikkorrispondi għall-valur ta' dak ir-rikavat sew jekk dak ir-rikavat ikun ġie riċevut minn min ikun insab haġi sew jekk mill-korp magħqud imsemmi fl-imsemmi artikolu 121D. (enfazi ta' dina l-Qorti)

L-artikolu 3 tal-Kap.373 iġid hekk:

Mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet tal-artikolu 23 tal-Kodiċi Kriminali l-qorti għandha, b'żieda ma' kull piena li għaliha tista' tiġi kkundannata persuna misjuba haġi ta' reat ta' moneylaundering taħt dan l-Att u b'żieda ma' kull piena li korp magħqud jista' jehel taħt id-dispożizzjonijiet tas-subartikolu (4), tordna t-tehid favur il-Gvern tar-rikavat jew ta' dik il-proprjetà li l-valur tagħha jkun jikkorrispondi għall-valur ta' dak ir-rikavat sew jekk dak ir-rikavat ikun ġie riċevut mill-persuna misjuba haġi jew mill-korp magħqud imsemmi fl-imsemmi subartikolu (4) u kull proprjetà li tappartjeni lil, jew li tkun fil-pussess jew taħt il-kontroll ta' xi persuna misjuba haġi kif imsemmi qabel jew ta' korp magħqud kif imsemmi f'dan is-subartikolu għandha, sakemm ma jiġix ippruvat il-kuntrarju, titqies li tkun inkisbet mir-reat ta' money laundering u tkun suġġetta għal konfiska jew tehid mill-qorti wkoll jekk fil-każ ta' proprjetà immobbli dik il-proprjetà tkun, minn żmien meta l-haġi jkun ġie akkuzat, għaddiet f'idejn terzi, kif ukoll jekk ir-rikavat ta' proprjetà, kemm mobbli kemm immobbli, ikunu jinsabu f'xi post barra minn Malta:

Iżda, għall-finijiet ta' dan is-subartikolu, "rikavat" tfisser xi vantaġġ ekonomiku u kull proprjetà li tiġi jew titnissel, sew b'mod dirett sew mhux dirett, minn xi attività kriminali u tinkludi kull qliegħ jew beneficiċċju ieħor miksub minn dik il-proprjetà

Illi, mill-kelma "għandha", jirrizulta ċertament li l-konfiska tar-rikavat favur il-Gvern ta' Malta hija waħda tassattiva u għaldaqstant l-Ewwel Qorti ma kellhiex għażla hliet li teroga din is-sanzjoni konsegwenzjali għal piena.

Illi finalment meta l-Qorti ordnat sabiex, fl-eventwalita' li ma tkunx tista' ssir il-konfiska favur il-Gvern ta' Malta tar-rikavat kif minnha indikat għaliex dan ikun ġie imberbaq jew inkella ma jkunx jista' jiġi identifikat u kkonfiskat, issir il-konverzjoni ta' din il-konfiska f'multa hija kienet qed taderixxi ruħha ma' dak imfassal fl-Artikolu 23B(2) tal-Kodiċi Kriminali u l-artikolu 3(5)(b) tal-Kap.373, sabiex b'hekk il-hames aggravju huwa wkoll legalment bla bażi stante illi l-kundanna għal hlas tal-

multa fl-ammont ta' €830.193 għandha ssir unikament jekk jirrikorru ċ-ċirkostanzi ravvizati f' dawn id-disposizzjonijiet tal-liġi. Dan ifisser illi huwa biss fl-eventwalita' illi meta id-Direttur tal-Uffiċċju tal-Irkupru tal-Assi jipproċedi għal konfiska kif ordnat huwa jsib li din ma tistax isehh peress illi ir-rikavant gie imberbaq jew inkella ma jistax jiġi identifikat, din il-multa fit-termini tal-imsemmija disposizzjonijiet tal-liġi *"tkun tista' tingabar bhala dejn ċivili u għal dan l-għan is-sentenza tal-qorti għandha tikkostitwixxi titolu eżekuttiv għall-finijiet u l-effetti tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili."*

Dan ifisser illi l-aggravji kollha (mill-ewwel sal-hames aggravji) marbuta mal-konfiska tar-rikavat derivanti mir-reati addebitati lill-appellant jirrażentaw il-fieragħ stante li l-Ewwel Qorti ma għamlet xejn iktar milli applikat is-sanzjonijiet maħsuba fil-liġi għal sejbien ta' htija għar-reati li dwarhom l-appellant ammetta dik il-htija u dan wara li l-Ewwel Qorti wissietu għal iktar minn darba u fissanietli x'inhuma dawn is-sanzjonijiet.

Kif wissiet ukoll l-Ewwel Qorti lill-appellant dwar il-kundanna ukoll tassattiva tal-ispejjeż peritali inkorsi fil-proċeduri fit-termini ta' l-artikolu 533 tal-Kodiċi Kriminali. L-appellant kwindi ma jistax jippretendi, kif jagħmel fis-sitt aggravju minnu ntentat, illi dan l-ammont huwa inkluż fil-multa ta' €110,000, erogata fil-konfront tiegħu.

Illi l-piena tal-multa hija waħda mill-pieni li tista' tingħata għal kummissjoni ta' reati u dan kif maħsub fl-artikolu 7 tal-Kodiċi Kriminali. Illi l-hlas ta' l-ispejjeż peritali, minn naħa l-oħra hija sanzjoni konsegwenzjali għal kundanna kif hemm stipulat fl-artikolu 533 tal-Kodiċi Kriminali. Mhux biss, iżda n-nuqqas ta' hlas tal-multa u/jew tal-ispejjeż peritali huwa regolat minn disposizzjonijiet tal-liġi differenti u għalkemm għaž-żewġ nuqqasijiet issehħ il-konverżjoni għal priġunerija, madanakollu r-regoli kif dan għandu jsir huma ukoll differenti bil-konverżjoni tal-multa fi priġunerija hija kkontemplata fl-artikolu 11(3) u 14 tal-Kodiċi Kriminali, filwaqt illi dik il-konverżjoni fil-każ tal-ispejjeż peritali issir fit-termini ta' l-artikolu 533(2). Għaldaqstant, meta fir-rikors kongunt hemm patteggjat bhala parti mill-piena l-kundanna għal hlas ta' **"multa ta' €110,000"**, din il-multa ma tinkludix fiha il-

kundanna għal h̄las tal-ispejjeż peritali. Li kieku l-partijiet riedu jfissru li f'dak l-ammont hemm inkluzi ukoll l-ispejjeż peritali, kien messhom indikaw iz-zewg ammonti separatament sabiex b'hekk ma jkunx hemm ebda malintiz jew konfuzjoni, u dana stante, kif ingħad aktar 'il fuq, l-kundanna għal h̄las tal-ispejjeż peritali u l-piena tal-multa huma separati u distinti minn xulxin. Għal dawn ir-raġunijiet, anke dan l-aggravju huwa għal kollox infondat u qed ikun miċhud.

Ikkunsidrat:

Illi, l-aħħar aggravju mressaq mill-appellant huwa wiehed pjuttost ġeneriku li fih jilmenta li l-piena erogata mill-Ewwel Qorti kienet wahda eċċessiva u sproporzjonata. Illi dan l-aggravju ukoll ma jisthoqqlux akkoljiment u dan għaliex l-Ewwel Qorti għaddiet biex teroga dik il-piena kif mifthiema bejn il-Prosekuzzjoni u id-Difiza u dan fit-termini tal-patteġġjament milhuq bejniethom, fejn l-Ewwel Qorti, kif ingħad, wissiet lill-appellant għal diversi drabi illi apparti il-piena patteġġjata tal-prigunerija u l-multa, kien hemm is-sanzjonijiet l-oħra li tassattivament l-appellant kellu jkun ikundannat għalihom, u wara li ddikjara illi fehem din it-twissija huwa xortawahda baqa' jippersisti fl-ammissjoni tiegħu. Dan iwassal lil dina l-Qorti għall-konkluzjoni li l-piena erogata bis-sanzjonijiet kollha l-oħra imposti fuq l-appellant hija wahda legalment valida u fil-parametri tal-ligi, piena li *del resto* kienet dik miftiehma fit-termini tal-artikolu 392A(5) tal-Kodiċi Kriminali. Għaldaqstant ma tezisti ebda raġuni la fil-fatt u lanqas fid-dritt għaliex din il-piena għandha tiġi varjata.

Għal dawn il-motivi l-Qorti taqta' u tiddeciedi billi tiċhad l-appell u tikkonferma s-sentenza appellata fl-intier tagħha.

**Edwina Grima
Imħallef**